

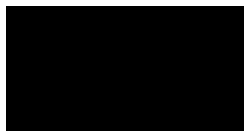
Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Współpracy z Samorządem Terytorialnym

DWST-WPZN.053.10.2024.MB

Warszawa, 19 lipca 2024 r.

Szanowny Panie,

odpowiadając na petycję w sprawie braku rozwiązań prawnych dotyczących wynagrodzeń nauczycieli za pracę podczas wycieczek szkolnych oraz regulacji w zakresie organizacji tych wyjazdów, przesłaną za pośrednictwem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz bezpośrednio, Ministerstwo Edukacji Narodowej uprzejmie informuje.

Zasady organizacji krajoznawstwa i turystyki, w tym wycieczek szkolnych, zostały określone w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. poz. 1055, z późn. zm.).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem publiczne przedszkola, szkoły i placówki mogą organizować krajoznawstwo i turystykę, w tym wycieczki szkolne, w czasie roku szkolnego, w szczególności w ramach odpowiednio zajęć dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej. Zgodę na zorganizowanie wycieczek szkolnych wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając kartę wycieczki. Wycieczka szkolna jest realizowana w celu wszechstronnego rozwoju ucznia zgodnie z programem nauczania.

Krajoznawstwo i turystyka, zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia mogą być organizowane w formie:

- 1) wycieczek przedmiotowych – inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu wychowania przedszkolnego albo programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
- 2) wycieczek krajoznawczo-turystycznych o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,
- 3) specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1604, z późn. zm.) dyrektor szkoły ma obowiązek zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki

uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek.

Karta wycieczki podpisana przez dyrektora szkoły jest de facto poleceniem służbowym, a nauczyciel opiekujący się dziećmi w czasie wycieczki jest oddelegowany przez dyrektora do innej pracy niż przewidziana w arkuszu organizacji szkoły, którą wykonuje zamiast realizacji lekcji, w tym godzin ponadwymiarowych. Natomiast co do zasady wycieczki szkolne lub inne ww. aktywności są zajęciami wynikającymi z zadań statutowych szkoły, a więc nauczyciel realizuje je w ramach czasu pracy, o którym mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986) i ustalonego wynagrodzenia.

Warto przytoczyć w tym miejscu wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 29 października 2020 r., sygn. akt V Pa 39/20, w którym Sąd stwierdził, iż „zajęcia kwalifikowane z 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela zawierane są w statutach szkół i przedszkoli i mogą polegać m.in. na przygotowaniu uroczystości szkolnej lub przedszkolnej, przygotowaniu do konkursów, prowadzeniu zajęć opiekuńczych, organizowaniu i udziale w wycieczkach i wyjazdach poza teren szkoły, udział w radach pedagogicznych, opracowywaniu pomocy dydaktycznych, zebraniach z rodzicami. Ocena, czy dane zajęcia są zajęciami ponadwymiarowymi, czy też wchodzą w zakres normalnego czasu pracy nauczyciela, nie może być wynikiem arbitralnej decyzji dyrektora szkoły. Zgodnie bowiem z treścią art. 35 ust. 2 Karty Nauczyciela przez godzinę ponadwymiarową rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że nauczyciel uczestniczący w wycieczce otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w takiej samej wysokości, jak gdyby prowadził zajęcia w danym dniu na terenie szkoły. Ponadto, w opinii Ministerstwa, nauczyciel powinien zachować prawo do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe przydzielone mu w arkuszu organizacji szkoły, w czasie których sprawował opiekę nad uczniami na wycieczce szkolnej. W takim przypadku nauczyciel, zgodnie z decyzją pracodawcy, świadczy w tym czasie pracę innego rodzaju niż przydzielona mu w arkuszu organizacji szkoły. Natomiast brak jest podstaw do wypłaty dodatkowego wynagrodzenia za realizację innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym wycieczek, w wymiarze wykraczającym poza pensum nauczyciela oraz przydzielone godziny ponadwymiarowe wynikające z pięciodniowego tygodnia pracy.

Jednocześnie uprzejmie wyjaśniamy, że za rozliczanie czasu pracy nauczyciela odpowiedzialny jest dyrektor szkoły, który stosownie do art. 68 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.) jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami i w szczególności decyduje w sprawach zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki. Dyrektor szkoły jest zobowiązany do działania na podstawie i w granicach obowiązującego prawa.

Natomiast nauczyciel, który nie zgadza się z decyzją pracodawcy, może dochodzić swoich praw na drodze sądowej, bowiem stosownie do treści art. 91c ust. 2 ustawy - Karta Nauczyciela, spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli, niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, rozpatrywane są przez sądy pracy.

Niezależnie od powyższego, uprzejmie informujemy, że w związku z wnioskami kierowanymi do Ministra Edukacji przez nauczycielskie organizacje związkowe i inne środowiska

oświatowe o zmianę niektórych rozwiązań systemowych dotyczących organizacji i warunków pracy nauczycieli, dostrzegając potrzebę wypracowania propozycji zmian dotychczasowych regulacji, Minister Edukacji powołała Zespół do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli, który zajmie się zgłaszanymi postulatami. Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się 20 czerwca 2024 r. W ramach Zespołu powołane zostały grupy robocze, jedną z nich jest Grupa robocza ds. wynagrodzeń nauczycieli. Przedmiotem prac tej grupy są m. in. rozwiązania dotyczące wynagradzania nauczycieli uczestniczących w wycieczkach szkolnych.

W skład Zespołu zostali powołani przedstawiciele strony rządowej, organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) oraz ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949).

Zgodnie z § 3 pkt 1 zarządzenia Ministra Edukacji z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli (Dz. Urz. ME poz. 32) zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli, w szczególności w zakresie wynagradzania nauczycieli.

Z wyrazami szacunku,

Ewa Staniszevska
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/